

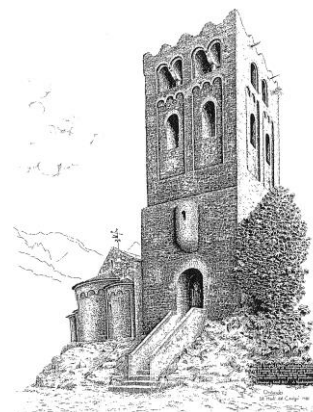
Inauguració de l'exposició

CATALUNYA ROMÀNICA EN DIBUIX A LA PLOMA

Dibuixos d'Antoni Ordovàs (AE Talaia)

DIVENDRES - 16 d'abril de 2010

Organitza: Secció de Cultura

Avui inaugurem una nova exposició de dibuixos del nostre consoci Antoni Ordovàs. La darrera fou amb motiu del cinquantenari de l'entitat, del 22 d'abril al 5 de maig de l'any 2005. El cartell, en aquella ocasió, mostrava el campanar romànic de Sant Martí del Canigó, robust i altiu, amb l'absis i les absidioles al seu costat, amb un horitzó volgutament indefinit de crestes i muntanyes, i amb una reproducció del cant XI de l'obra Canigó situat a peu de dibuix, sota una mata de plantes enfiladisses, envoltat d'heures. Recordo que la contemplació d'aquella làmina em va impressionar: una infinitud de ratlletes menudes de tinta que donaven al conjunt un relleu i una senyoria impactants; un treball de reblliment dels espais ombrejats que feia ressaltar la vegetació que s'enfilava pel peu del campanar; el detall del cant de l'obra Canigó esmentat a peu de dibuix i, menut, en un marge, l'esment "Ordovàs. St. Martí del Canigó 1981"...

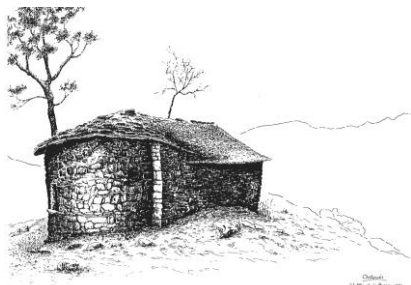
Tenim, doncs, la sort de poder inaugurar una nova mostra de dibuixos del nostre consoci Antoni, una persona que la gent de la Talaia estem acostumats a tenir sempre al costat, traginant pel local, compartint caminades i excursions. Per poc que hom s'hi fixi, la modèstia i, a la vegada, la fonda sensació de compromís que reflecteixen les seves làmines, no són altra cosa que un reflex del seu tarannà vital que ha acompanyat sempre aquest nostre company, soci fundador de l'entitat, creador del nostre emblema i incombustible treballador per als afers col·lectius d'aquesta casa.

Però tornem al que avui ens ocupa: els dibuixos en tinta de temples romànics de la nostra geografia, fets per les mans destres de l'Antoni durant els darrers 40 anys. I us convido a fer-ho amb un senzill recorregut per les imatges que ell ha anat publicant en la nostra revista, les quals us convido a redescobrir entre els butlletins que pugueu tenir a les vostres llars.

Amb els anys, aquests dibuixos han anat guanyant valor afegit per diverses raons. L'any 96, per exemple, en un article seu titulat "Pobles i romànic sota l'aigua", hi apareix l'ermita de Sant Pere de Tiurana, dibuixada l'any 79, quan el

poble ja estava condemnat a desaparèixer sota l'aigua, i també Santa Maria de la Baells, quatre anys abans que aquest temple fos desmuntat per traslladar-lo a un altre indret pel mateix motiu. En aquest article, l'Antoni ja desvetlla una de les gràcies dels seus dibuixos (dels dibuixos en general): la possibilitat d'eliminar "aditaments", com ell esmenta; és a dir, fer allò que amb la fotografia és difícil i que el dibuix i la pintura permeten: singularitzar un element patrimonial traient o difuminant del seu voltant tot allò que l'enconforna: murs, edificis adossats, vegetació enfiladissa... Així ell presenta, en molts casos, el temple romànic sense elements addicionals. De vegades, singularitza un campanar i el dibuixa sense l'esglésiola que té adossada o ben a la vora. Com a molt, en alguns casos, de fons, hi apareixen unes ratlles difuminades que expressen un horitzó inconcret, o un element vegetal, un arbre, posem pel cas, que trenca la solitud de l'element principal i crea un contrast de volums molt ben trobat.

Els seus dibuixos, dèiem, guanyen importància amb el temps. Un altre cas: el de la vall Ferrera. S'hi trasllada l'estiu de l'any 79 amb la Montserrat i el seu fill Roland. Allà, movent-se amb l'ajut del seu sis-cents i fent aproximacions a peu en alguns casos, hi dibuixà una colla d'ermites i esglésies, moltes d'elles enrunades o a punt de ser ensulsiades, tant de la vall Ferrera com de Cardós. Com a cota màxima d'aquell viatge artístic, va redescobrir l'ermita de Sant Ambrós de Tor, a més de 2.000 metres d'altitud, ajudat per un pastor. La visió d'aquell vestigi de culte cristià situat en un indret tan remot, va sotragar-lo. Escriu en el butlletí, fent referència a aquest templet modest: "Amb la quantitat de ciment que s'esmerça i malversa en absurdes urbanitzacions i obres per arreu! No hi ha una cabassada, no per fer una restauració total -que és demanar massa- sinó, almenys, per reformar el que en resta?". Amb els anys, molts d'aquells templets es van anar restaurant, recuperant paviments originals i aixecant noves cobertes enllosades. Els dibuixos de l'Antoni fets l'any 79, doncs, esdevenien l'acta notarial de l'estat en què es trobaven aquests petits templets antics. Cal dir, que alguns d'aquests dibuixos estan publicats en un dels nostres butlletins de l'any 93.

Hi ha magnífics dibuixos de l'Antoni en el nostre butlletí, com ara Sant Pere de Sorpe, de l'any 79, o Sant Esteve de Guils de Cerdanya, del 71, publicats tots dos el 2002, amb un luxe de detalls que demanen una observació tranquil·la i

exhaustiva per gaudir-ne a fons. L'any 99 apareix en un butlletí el campanar de Sant Martí de Bescaran, dibuixat l'any 83, una esplèndida làmina. També hi trobem un pany de la muralla iberoromana d'Olèrdola, amb un detall sorprenent dels encaixos i la rugositat dels carreus, publicat el 2005. I, per a mi, la cirereta: el campanar romànic de Sant Pere de Vilamajor, dibuixat sense el temple al seu costat, amb una línia suau a l'horitzó i un xiprer tot just esbossat per no prendre protagonisme a la torre contundent on el joc de llum a cada carreu li confereix un relleu molt real. El podeu veure a la revista del gener de 2003. En el text de l'article, hi podreu llegir aquest paràgraf, on dóna algunes pistes del seu procediment: "El temps transcorre que no te n'adones. Anem, doncs, per esbossar un dibuix de la torre-campanar, objectiu que avui m'ha dut fins aquí. De principi, cal situar el volum en el paper, les mides, ajustar la perspectiva. Tot plegat dues hores llargues anant ratllant una làmina que, arribats a domicili, s'haurà de plasmar definitivament amb tinta xinesa. En acabar, s'enfunda la carpeta i s'apleguen quatre trastets per iniciar el regrés..." I jo hi afegiria: que senzill que ens ho pintes, Antoni!

Altres dibuixos de l'Antoni contenen una gran càrrega de misticisme, com ara la visió del bivac que va fer a Ull de Ter fa anys, o el dibuix de la Creu de la Talaia, amb un horitzó apoteòsic, publicats tots dos l'any 94, o una il·lustració del Pi de les Tres Branques feta al pla de Campllong el 1985, on apareix un noi jovenet (potser el seu fill) al peu de l'arbre, i publicat en l'article "Aculls muntanyencs" l'abril de 2002.

N'hi ha, també, que són al·legòrics d'algun fet o d'alguna situació, com ara el dibuix sobre els 40 anys del butlletí de la Talaia, publicat l'any 97, o el que apareix en el seu article "Parlant de l'excursionisme de cara al nou mil·lenni", amb rajos de sol, ombres i un paisatge geomètric de pins roigs travessat per una parella excursionista, o, també, l'al·legoria del centenari de l'esquí, on apareixen dues espàtules d'esquí amb les dates corresponents.

No podem oblidar els dibuixos que ha anat fent dels diferents locals que han acollit la Talaia, tots ells publicats a la nostra revista, l'any 94, i també publicats actualment al web de l'entitat, o el detall dels esgrafiats que ocupaven la façana d'aquesta casa, dibuixats l'any 96 i publicats al butlletí l'any 2000, guardats gelosament en el nostre arxiu per si mai es volguessin reconstituir.

Aquest “excursionista culte i científic, dibuixant de traç primorós a la plumilla”, com escrivia Xavier Garcia recentment en un diari local, ha estat un caçador de temples per tot el país. Amb el seu cotxe i acompanyat fins als últims moments per la seva Montserrat, l’Antoni ha fet caps de setmana i vacances intensíssims, parant ara en una església, per treure’n un esbós, ara prenent una carretereta local plena de retombs i desnivells per atènyer un altre templet que demanava mitja hora a peu, per fer-ne quatre ratlles. Unes sortides que de vegades han suposat centenars de quilòmetres, hores i hores davant els monuments amb paciència monàstica, la làmina al davant, els primers traços de llapis i tornar cap al cotxe per trobar nous objectius per a la ploma.

Avui, dèiem al començament, inaugurem una nova exposició de l’Antoni. Que sigui per molts anys. De fet, avui l’Antoni Ordovàs i Rabinal compleix 80 anys. No és pas casualitat que sigui avui que ens apleguem aquí per aquest acte. Ho volíem celebrar. Volíem que, aquesta entitat que ell i altres companys van fer néixer i que molts altres han anat fent créixer, reconegués la seva feina i li agrais la seva constància. Avui, doncs, era un dia adequat.

Així doncs, Antoni, excursionista, escalador, espeleòleg, alpinista, esquiador, dibuixant i amic, per molts anys i moltes gràcies.

Vilanova i la Geltrú, 16 d’abril de 2010

